

مجموعه دارویی داروهای اعصاب و روان

تهیه و تنظیم: دفتر تحقیق و توسعه

معاونت غذا و دارو

ALPRAZOLAM

آلپرازولام

D: مصرف در حاملگی:

گروه دارویی-درمانی: بنزودیازپین، ضد اضطراب

TAB:0/5 , 1mg

اشکال دارویی:

مصرف برحسب اندیکاسیون: اختلالات اضطرابی و علائم اضطرابی گذرا، افسردگی، اختلالات قبل از قاعدگی

موارد منع مصرف و احتیاط: در بیماری‌های ریوی و در افراد زیر ۱۸ سال، مصرف دارو بیش از ۴ ماه موثر نخواهد بود.

عوارض جانبی: خواب‌آلودگی، سنگینی سر و سردرد

مصرف در بارداری و شیردهی: با توجه به ترشح در شیر مصرف آن توصیه نمی‌گردد.

توجهات پزشکی-پرستاری / آموزش به بیمار - خانواده:

۱- آلپرازولام را می‌توان بدون توجه به مصرف غذا استفاده کرد.

۲- از مصرف الکل و داروهای OTC که حاوی آنتی هیستامین هستند بدون مشورت پزشک خودداری شود.

۳- در دوره مصرف دارو باید از رانندگی و کارهای خطرناک پرهیز شود.

۴- دارو باید به تدریج و تحت نظر پزشک قطع شود.

BUSPIRONE

بوسپیرون

مصرف در حاملگی: B

گروه دارویی - درمانی: ضد اضطراب

TAB: 5mg

اشکال دارویی:

مصرف برحسب اندیکاسیون: درمان اضطراب و تسکین کوتاه مدت علائم اضطرابی.

موارد منع مصرف و احتیاط: در صورت حساسیت مفرط به دارو منع مصرف دارد. کارایی و بی خطر بودن آن در

کودکان و افراد زیر ۱۸ سال ثابت نشده است.

عوارض جانبی: سرگیجه، خواب آلودگی

مصرف در بارداری و شیردهی: در دوره شیردهی بهتر است تجویز نشود.

توجهات پزشکی - پرستاری / آموزش به بیمار - خانواده:

۱- توصیه می شود برای رفع استرس های روزانه استفاده نشود.

۲- همراه غذا و شیر مصرف شود. بعلت خواب آلودگی هنگام رانندگی و یا فعالیت های خطرناک دیگر احتیاط شود.

CHLORDIAZPOXIDE

کلردیازپوکساید

D: مصرف در حاملگی:

گروه دارویی-درمانی: ضد اضطراب

TAB:5, 10mg

اشکال دارویی:

مصرف برحسب اندیکاسیون: اختلالات اضطرابی و علائم اضطرابی گذرا، اسپاسم عضلانی

موارد منع مصرف و احتیاط: در مبتلایان به پورفیری با احتیاط باید مصرف شود.

مصرف در بارداری و شیردهی: با توجه به ترشح در شیر مصرف آن توصیه نمی‌گردد.

توجهات پزشکی-پرستاری / آموزش به بیمار-خانواده:

۱-بعلت سرگیجه و خواب آلودگی از رانندگی یا کار با ماشین آلاتی که نیاز به هوشیاری دارند باید خودداری شود.

۲-بمنظور کاهش احتمال بروز علائم قطع مصرف، باید به تدریج قطع شود.

۳-ممکن است وابستگی ایجاد نماید و نباید بیشتر از مقدار توصیه شده یا به مدت طولانی مصرف شود.

CLONAZEPAM

کلونازپام

مصرف در حاملگی: C

گروه دارویی - درمانی: ضد تشنج

TAB:1, 2mg

اشکال دارویی:

مصرف برحسب اندیکاسیون: انواع تشنج‌ها، درمان فوری صرع، بیماری وسواس

موارد منع مصرف و احتیاط: در بیماری‌های کبدی از موارد کنتراندیکاسیون داروست.

عوارض جانبی: خواب آلودگی شدید که بیشتر در اوایل دوره مصرف می‌باشد.

مصرف در بارداری و شیردهی: در شیر ترشح می‌شود و مصرف آن توصیه نمی‌شود. در زمان بارداری نیز در صورت

لزوم و با احتیاط مصرف شود.

توجهات پزشکی - پرستاری / آموزش به بیمار - خانواده:

۱- از انجام فعالیت‌های حساس و خطرناک خودداری شود.

مصرف در حاملگی: D

گروه دارویی - درمانی: ضد اضطراب، ضد تشنج

TAB:2,5,10mg

اشکال دارویی :

INJ:10MG/ML, SUPP:5,10MG

مصرف برحسب اندیکاسیون: درمان کوتاه مدت اختلالات اضطرابی و علائم اضطرابی گذرا

موارد منع مصرف و احتیاط: در بیماران با اختلال عملکرد کبدی و کلیوی و نارسایی مزمن تنفسی و در افراد پیر و

ناتوان بایستی با احتیاط مصرف شود.

عوارض جانبی: خواب آلودگی، سرگیجه، سردرد، لکنت زبان، اختلالات گوارشی.

مصرف در بارداری و شیردهی: در شیر ترشح می‌شود و مصرف آن در شیردهی توصیه نمی‌گردد. در بارداری نیز چون

منجر به وابستگی فیزیکی شده و بروز علائم محرومیت در نوزاد را بدنبال دارد بهتر است مصرف نشود.

توجهات پزشکی - پرستاری / آموزش به بیمار - خانواده:

۱- با هیچ دارویی مخلوط نشده و با هیچ محلولی رقیق نشود و از ست پلاستیکی برای تزریق استفاده نشود.

۲- قرص را می‌توان خرد کرده و همراه با آب و غذا مخلوط نمود.

۳- از فعالیت‌های خطرناک که نیاز به هوشیاری کامل دارند خودداری شود.

مصرف در حاملگی: X

گروه دارویی-درمانی: بنزودیازپین

مصرف برحسب اندیکاسیون: درمان کوتاه مدت بی خوابی که با علائم اشکال در به خواب رفتن، بیدار شدن مکرر شبانه و بیداری هنگام صبح بکار می‌رود.

موارد منع مصرف و احتیاط: این دارو برای مصرف طولانی مدت توصیه نمی‌شود. در کودکان زیر ۱۵ سال و دوران حاملگی منع مصرف دارد و در سایکوز و افسردگی باید با احتیاط مصرف شود.

عوارض جانبی: خواب آلودگی و کما

مصرف در بارداری و شیردهی: در شیر ترشح می‌شود و مصرف آن توصیه نمی‌گردد.

توجهات پزشکی-پرستاری / آموزش به بیمار-خانواده:

۱- به منظور اجتناب از فراموشی و خواب آلودگی در طول روز باید هنگام خواب مصرف شود.

۲- بعلت سرگیجه و خواب آلودگی از رانندگی یا کار با ماشین آلاتی که نیاز به هوشیاری دارند باید خودداری شود.

LORAZEPAM

لورازپام

مصرف در حاملگی: D

گروه دارویی-درمانی: ضد اضطراب، ضد تشنج و ضد تهوع در شیمی درمانی

Tab:1, 2mg

اشکال دارویی

INJ:2mg/ml

مصرف بر حسب اندیکاسیون: اختلالات اضطرابی، بی خوابی، صرع، تهوع و استفراغ ناشی از شیمی درمانی، محرومیت

از الکل

موارد منع مصرف و احتیاط: در کما، شوک یا مسمومیت حاد با الکل و در اختلال عملکرد کبدی و کلیوی و نیز در

صورت حساسیت به ترکیبات موجود در فرمولاسیون تزریقی (پلی اتیلن گلیکول، پروپیلن گلیکول یا بنزیل الکل)

نباید از فرم تزریقی دارو استفاده کرد.

عوارض جانبی: خواب آلودگی، سرگیجه، سرکوب تنفسی

مصرف در بارداری و شیردهی: مصرف در شیردهی ثابت نشده است. در بارداری نیز چون منجر به وابستگی فیزیکی

شده و بروز علائم محرومیت در نوزاد را بدنبال دارد بهتر است مصرف نشود.

توجهات پزشکی، پرستاری و آموزش به بیمار:

۱- فرم تزریقی باید در یخچال نگهداری شود.

۲- در صورت نیاز به دوزهای بالاتر هنگام خواب استفاده شود.

۳- از قطع ناگهانی دارو پس از مصرف طولانی باید خودداری شود چون باعث علائم سندروم قطع مانند، تشنج و لرز می شود.

MIDAZOLAM

میدازولام

مصرف در حاملگی: D

گروه دارویی-درمانی: سداتیو، کمک به بیهوشی عمومی و بی حسی موضعی

INJ(1,3 ML):5mg/ml

اشکال دارویی

مصرف برحسب اندیکاسیون: سداسیون، و کاهش اضطراب قبل از عمل، القای بیهوشی عمومی

موارد منع مصرف و احتیاط: استفاده از میدازولام در جریان زایمان توصیه نمی‌شود زیرا این دارو از جفت عبور می‌کند

و سبب بروز دپرسیون CNS در نوزاد می‌گردد.

عوارض جانبی: آپنه، تغییرات فشار خون، نبض و عوارض قلبی ریوی

مصرف در بارداری و شیردهی: در صورتی که در سه ماهه اول بارداری مصرف شود ممکن است منع مصرف داشته و به

علت ترشح در شیر بهتر است با احتیاط در مادران شیرده تجویز شود.

توجهات پزشکی و پرستاری و آموزش به بیمار:

۱- تا روز بعد از دریافت میدازولام از رانندگی اجتناب شود.

NITRAZEPAM

نیترازپام

مصرف در حاملگی: C

گروه دارویی-درمانی: ضد تشنج

TAB: 5mg

اشکال دارویی:

مصرف بر حسب اندیکاسیون: بی خوابی

موارد منع مصرف و احتیاط: در موارد حساسیت شدید به دارو و همچنین در پورفیریا دارو نباید مصرف شود.

عوارض جانبی: خواب آلودگی و سداسیون عوارض شایع این دارو هستند. مصرف این دارو در بچه ها می تواند علائمی چون

مشکلات تغذیه‌ای، پنومونی و آسپیراسیون بدهد.

مصرف در بارداری و شیردهی: بعلت ترشح در شیر و عبور از جفت بهتر است مصرف نشود.

توجهات پزشکی-پرستاری / آموزش به بیمار-خانواده

۱-به علت سرگیجه و خواب آلودگی از رانندگی یا کار با ماشین آلاتی که نیاز به هوشیاری دارند باید خودداری شود.

۲-به عنوان خواب آور بمنظور اجتناب از حالت فراموشی و تسکین در طول روز، دارو باید قبل از خواب تجویز شود.

OXAZEPAM

اگزازپام

D: مصرف در حاملگی:

گروه دارویی - درمانی: ضد اضطراب

TAB:10 mg

اشکال دارویی:

مصرف بر حسب اندیکاسیون: اختلالات اضطرابی و علائم اضطرابی گذرا، بی‌خوابی

موارد منع مصرف و احتیاط: در بیماران سایکوتیک به عنوان تک درمانی اندیکاسیون ندارد. در مسمومیت حاد با الکل

نباید از این دارو استفاده کرد.

عوارض جانبی: خواب آلودگی شایع‌ترین عارضه جانبی دارو است.

مصرف در بارداری و شیر دهی: توصیه نمی‌شود.

توجهات پزشکی - پرستاری / آموزش به بیمار - خانواده:

۱- در صورت بروز عوارض گوارشی می‌توان دارو را با غذا مصرف کرد.

۲- این دارو نباید پس از مصرف طولانی مدت، ناگهانی قطع شود زیرا علائم قطع بروز خواهد کرد.

ZOLPIDEM

زولپیدم

مصرف در حاملگی: C

Tablet :5mg , 10mg

اشکال دارویی

گروه دارویی - درمانی: خواب‌آور

مصرف برحسب اندیکاسیون: زولپیدم برای درمان بی‌خوابی و برای درمان و رفع مشکلات به خواب رفتن و شروع خواب و برای درمان مشکلات تداوم خواب، تجویز می‌شود.

موارد منع مصرف و احتیاط: این دارو در واکنش‌های حساسیتی شدید ممنوع است.

عوارض جانبی: حالت چرت زدن، گیجی و خستگی، سردرد، توهم، احساس بی‌قراری، کابوس شبانه، ضعف حافظه

مصرف در بارداری و شیردهی: می‌تواند باعث صدمه به جنین شود. در صورت بارداری و یا تصمیم برای باردار شدن با پزشک معالج مشورت شود.

توجهات پزشکی - پرستاری / آموزش به بیمار - خانواده:

۱- زمین خوردن و افتادن‌های ناگهانی در میان افراد مسنی که این دارو را مصرف می‌کنند بیش از سایر گروه‌های سنی است.

۲- مصرف دارو در افراد زیر ۱۸ سال ممنوع است.

۳- زولپیدم با یک لیوان پر از آب میل شود.

۴- از شکستن، جویدن و خرد کردن قرص‌های آهسته رهش خودداری شود و قرص به صورت کامل میل شود. زیرا ساختار دارو طوری است که باید به آرامی در بدن رها شود و شکستن آن باعث رها شدن سریع آن در بدن می‌شود.

AMITRIPTYLINE

آمی تریپتیلین

مصرف در حاملگی: D

گروه دارویی-درمانی: ضد افسردگی، ضد میگرن

TAB:10 , 25, 50, 100 mg

اشکال دارویی:

مصرف بر حسب اندیکاسیون: افسردگی، شب‌اداری، اختلالات بیش‌فعالی در اطفال

موارد منع مصرف و احتیاط: در دوره نقاهت MI حاد و کسانی که داروهای MAO مهارکننده استفاده می‌کنند. در

دیابت، بیماری‌های قلبی، عروقی و افراد مسن باید با احتیاط مصرف شود.

عوارض جانبی: خواب‌آلودگی، سرگیجه، خشکی دهان، یبوست، تاری دید

مصرف در بارداری و شیردهی: در شیردهی نباید مصرف شود. در بارداری منافع در برابر مضرات دارو سنجیده شود.

توجهات پزشکی، پرستاری و آموزش به بیمار:

۱- همراه یا بلافاصله بعد از غذا مصرف شود.

۲- اگر بیمار تمایلی به خوردن قرص کامل نداشته باشد می‌توان آن را خرد کرده و یا با غذا و مایعات مصرف نماید.

۳- در صورت سرگیجه یا خواب‌آلودگی در روز می‌شود دارو را در یک دوز واحد موقع خواب مصرف نمود.

۳- باعث افزایش اشتها و ایجاد چاقی می‌شود.

۴- ممکن است ادرار به رنگ سبز-آبی درآید.

۵- جهت برطرف شدن خشکی دهان مکرراً آب مصرف شود.

BUPROPION

بوپروپیون

مصرف در حاملگی: C

اشکال دارویی:

TAB: 75, 100 mg , Tablet, Extended Release: 150 mg

مصرف بر حسب اندیکاسیون: در افسردگی و ترک سیگار کاربرد دارد.

موارد منع مصرف و احتیاط: در حساسیت به دارو

موارد احتیاط: بیماران با سابقه اخیر سکته قلبی، بیماری قلبی ناپایدار، نارسایی کبدی یا کلیوی.

عوارض جانبی: لرزش، اضطراب، سردرد، بثورات جلدی، وزوز گوش، بی‌اشتهایی، تهوع و استفراغ.

مصرف در بارداری و شیردهی: به دلیل افزایش ریسک عوارض جانبی خطرناک در نوزاد، شیر دادن حین درمان

توصیه نمی‌شود.

توجهات پزشکی-پرستاری/آموزش بیمار-خانواده:

۱- از مصرف قرص با اسامی تجاری مختلف باید خودداری شود.

۲- به دلیل احتمال بروز سرگیجه، خواب‌آلودگی و منگی، از رانندگی یا کار با ماشین‌آلاتی که نیاز به هوشیاری دارند باید

خودداری شود.

CITALOPRAM

سیتالوپرام

مصرف در حاملگی: C

اشکال دارویی:

TAB:20, 40 mg , DROP: 40mg/ml

مصرف بر حسب اندیکاسیون: درمان اختلالات افسردگی

موارد منع مصرف و احتیاط: در صورت حساسیت به سیتالوپرام، از مصرف آن باید خودداری نمود.

عوارض جانبی: حالت فراموشی، اختلالات جنسی، خواب‌آلودگی، خشکی دهان، تهوع و منگی از عوارض جانبی این دارو هستند.

مصرف در بارداری و شیردهی: در شیر وارد شده و برای شیرخوار مضر است. در دوران بارداری به علت ایجاد مشکلات ریوی در نوزادان از مصرف سیتالوپرام خودداری شود.

توجهات پزشکی-پرستاری/آموزش بیمار-خانواده:

۱- سیتالوپرام را می‌توان همراه یا بدون غذا مصرف نمود.

۲- در حین درمان با سیتالوپرام باید از مصرف الکل خودداری کرد.

۳- هر قرص با یک لیوان آب میل شود. از جویدن قرص خودداری شود.

CLOMIPRAMINE

کلومیپیرامین

مصرف در حاملگی: C

گروه دارویی - درمانی: ضدافسردگی و اختلالات وسواسی

TAB: 10, 25, 50, 75 mg

اشکال دارویی:

مصرف برحسب اندیکاسیون: اختلالات وسواسی اجباری، افسردگی، سندرم خستگی مزمن، اختلالات خلقی پیش از

قاعدگی

موارد منع مصرف و احتیاط: در دیابت و بیماری‌های قلبی عروقی، افراد مسن باید با احتیاط مصرف شود.

عوارض جانبی: خواب‌آلودگی، خشکی دهان، یبوست، تاری دید

مصرف در بارداری و شیردهی: با توجه به اینکه در شیر ترشح می‌شود تجویز آن در زمان شیردهی توصیه نمی‌شود.

در زمان بارداری با احتیاط تجویز گردد.

توجهات پزشکی - پرستاری / آموزش بیمار - خانواده:

۱- به بیمار توصیه می‌شود از مصرف داروهای OTC خودداری نماید.

۲- به بیمار اطلاع داده شود دارو باعث ایجاد مشکلات جنسی می‌شود و مصرف الکل باعث تشدید عوارض دارو می‌شود.

۳- برای تسکین خشکی دهان از آدامس‌های بدون قند یا آب نبات استفاده شود.

DESIPRAMINE

دزیپیرامین

مصرف در حاملگی: C

گروه دارویی-درمانی: ضد افسردگی، ضد درد

TAB:25 mg

اشکال دارویی:

مصرف برحسب اندیکاسیون: افسردگی، درد مزمن، بیش‌فعالی و پرخوری عصبی

موارد منع مصرف و احتیاط: در دوره نقاهت MI حاد، دیابت و بیماری‌های قلبی، عروقی و افراد مسن باید با احتیاط مصرف شود.

عوارض جانبی: خواب‌آلودگی، سرگیجه، خشکی دهان، یبوست، تاری دید

مصرف در بارداری و شیردهی: در شیر ترشح می‌شود و بی‌خطر بودن آن ثابت نشده است. در زمان بارداری نیز با احتیاط مصرف شود.

توجهات پزشکی-پرستاری/آموزش بیمار-خانواده:

- ۱- جهت جلوگیری از تحریک معده می‌توان دارو را با غذا و بلافاصله بعد از آن مصرف کرد.
- ۲- نبض و فشار خون در افراد پیر و کسانی که سابقه ناراحتی قلبی دارند باید کنترل شود.
- ۳- علائمی مانند چشم درد، مردمک‌های گشاد، تهوع و استفراغ باید به پزشک گزارش شود.
- ۴- بیمار ممکن است دچار یبوست و احتباس ادرار شود و توصیه می‌شود به آرامی تغییر وضعیت دهد و گوشزد شود مصرف سیگار بدلیل افزایش متابولیسم دارو سبب کاهش اثر درمانی آن می‌شود.

DOXEPINE

دوکسپین

مصرف در حاملگی: C

گروه دارویی - درمانی: ضد افسردگی سه حلقه‌ای، ضد درد

CAP:10 , 25 mg

اشکال دارویی:

مصرف بر حسب اندیکاسیون: افسردگی، درد مزمن، بی‌خوابی، افسردگی، شب‌ادراری

موارد منع مصرف و احتیاط: در دوره نقاهت MI حاد و کسانی که داروهای MAO مهارکننده استفاده می‌کنند، در

دیابت و بیماری‌های قلبی عروقی و افراد مسن باید با احتیاط مصرف شود.

مصرف در بارداری و شیردهی: بخاطر ترشح در شیر نباید مصرف شود و در زمان بارداری نیز فقط در صورت لزوم و با

احتیاط مصرف شود.

توجهات پزشکی و پرستاری و آموزش به بیمار:

۱- می‌توان کپسول را خالی کرده و محتویات آن را با غذا یا مایعات مصرف کرد.

۲- در صورتی که اثر خواب‌آوری در طی روز ایجاد کند می‌توان تا حداکثر ۱۵۰ میلی‌گرم از دارو را شب، هنگام خواب مصرف

نمود.

مصرف در حاملگی: C

گروه دارویی - درمانی: ضدافسردگی، ضد وسواس، ضد پرخوری عصبی.

اشکال دارویی:

CAP: 10 ,20mg , Syrup : 20 mg/ml

مصرف برحسب اندیکاسیون: افسردگی، اختلالات وسواسی، چاقی و پرخوری عصبی، اختلالات خلقی پیش از

قاعدگی، بی‌اشتهایی عصبی

موارد منع مصرف و احتیاط: در نارسایی شدید کلیوی و کبدی بهتر است مصرف نشود. بهتر است بیماران دچار صرع

که تشنجات در آنها بخوبی کنترل نشده از مصرف آن پرهیز شود. بهتر است در بیماران دیابتی با احتیاط مصرف شود.

عوارض جانبی: سردرد، اضطراب، عصبانیت، بی‌خوابی، تهوع، عوارض گوارشی، خشکی دهان

مصرف در بارداری و شیردهی: در شیر ترشح می‌شود و مصرف آن باید با سنجیدن منافع نسبت به مضرات آن باشد.

توجهات پزشکی - پرستاری / آموزش بیمار - خانواده:

۱- بهتر است به شکل تک دوز، صبح مصرف شود و در صورت نیاز به دوز اضافی در هنگام ظهر مصرف شود.

۲- در بیماران بی‌اشتها به علت افزایش احتمال بی‌اشتهایی و کاهش وزن شدید با احتیاط مصرف شود.

۳- به بیمار یادآوری شود اثرات درمانی پس از چندین روز تا ۵ هفته بعد کامل می‌شود.

FLUVOXAMINE

فلوواکسامین

مصرف در حاملگی: C

گروه دارویی - درمانی: ضد افسردگی

TAB: 50 , 100mg

اشکال دارویی:

مصرف برحسب اندیکاسیون: در درمان اختلالات وسواس اجباری، افسردگی و تخفیف علائم بکار می‌رود.

موارد منع مصرف و احتیاط: در بیماران مبتلا به نارسایی شدید کبدی و بیماران با سابقه بروز حملات عصبی و جنون منع مصرف دارد. تعیین مقدار مصرف این دارو برای افراد سیگاری و بیماران با سابقه سوء استفاده دارویی یا با سابقه جنون، باید با احتیاط صورت گیرد.

عوارض جانبی: اختلالات جنسی، کاهش تمایل جنسی، تغییرات رفتاری و روانی، جنون، تنگی نفس، احتباس ادرار، ضعف یا خستگی مفرط، یبوست، سرگیجه، سردرد، بی‌خوابی.

مصرف در بارداری و شیردهی: در دوران بارداری ممکن است باعث ایجاد مشکلات ریوی خطرناک در نوزادانی که مادران آنها در طول بارداری این دارو را مصرف می‌کرده‌اند شود. دارو در شیر وارد شده و برای شیرخوار مضر است.

توجهات پزشکی و پرستاری و آموزش به بیمار:

۱- فلووکسامین را همراه غذا و با آب یا نوشیدنی مصرف کنید.

۲- این قرص نباید جویده شود، در صورت تجویز پزشک می‌توان این قرص را نصف کرد.

۳- اگر معمولاً روزانه بیمار مقدار زیادی چای، قهوه یا نوشیدنی‌های حاوی کافئین مصرف کند، ممکن است به عوارضی مثل لرزش دست، تهوع، تپش قلب، بی‌قراری یا بی‌خوابی دچار شود.

IMIPRAMINE

ایمی پرامین

مصرف در حاملگی: D

گروه دارویی-درمانی: ضدافسردگی و ضد درد مزمن

TAB: 10 , 25 mg

اشکال دارویی:

مصرف برحسب اندیکاسیون: ضد افسردگی، ضد درد مزمن، شب ادراری کودکان، پرخوری عصبی

موارد منع مصرف و احتیاط: در دوره نقاهت MI حاد و کسانی که داروهای MAO مهارکننده استفاده می کنند. در

دیابت و بیماری های قلبی عروقی، افراد مسن باید با احتیاط مصرف شود.

عوارض جانبی: خواب آلودگی، سرگیجه، خشکی دهان، یبوست، تاری دید

مصرف در بارداری و شیردهی: نباید مصرف شود.

توجهات پزشکی، پرستاری و آموزش به بیمار: دارو همراه یا بلافاصله پس از غذا تجویز شود. در افراد دیابتیک

قند خون باید کنترل شود و بدلیل حساسیت به نور از لوسیون های ضد آفتاب استفاده شود.

MAPOROTILINE

ماپروتیلین

مصرف در حاملگی: B

گروه دارویی-درمانی: ضد افسردگی

TAB:25,75 mg

اشکال دارویی:

مصرف برحسب اندیکاسیون: افسردگی

موارد منع مصرف و احتیاط: در بیماران دیابتی مراقب کنترل قند خون باشید. در افراد زیر ۱۸ سال بهتر است مصرف نشود.

عوارض جانبی: خواب‌آلودگی، یبوست، خشکی دهان

مصرف در بارداری و شیردهی: در شیر ترشح می‌شود مصرف آن باید با احتیاط فراوان انجام شود در مورد اثر ماپروتیلین بر روی جنین انسان مطالعات کافی انجام نشده است ولی در حیوانات عوارض جانبی بر روی جنین مشاهده شده است.

توجهات پزشکی و پرستاری و آموزش به بیمار: در بیمارانی که با دوزهای بالای دارو مرخص می‌شوند شدیداً "تاکید شود که دوز و زمان مصرف دارو را سرخود عوض نکنند."

NORTRIPTYLINE

نور تریپتیلین

مصرف در حاملگی: D

گروه دارویی-درمانی: ضد افسردگی

TAB:10 , 25mg

اشکال دارویی:

مصرف بر حسب اندیکاسیون: افسردگی، شب ادراری کودکان

موارد منع مصرف و احتیاط: الکلیسم حاد، اختلالات دو قطبی، اختلالات خونی، حملات تشنجی و احتباس ادرار باید با احتیاط مصرف شود.

عوارض جانبی: خشکی دهان، خواب‌آلودگی، یبوست، تهوع

مصرف در بارداری و شیردهی: نباید مصرف شود.

توجهات پزشکی-پرستاری/آموزش بیمار - خانواده:

۱- دارو همراه یا بلافاصله پس از غذا تجویز شود.

۲- در افراد دیابتیک قند خون باید کنترل شود. بدلیل حساسیت به نور از لوسیون‌های ضدآفتاب استفاده شود.

SERTRALIN

سرترالین

مصرف در حاملگی: B

TAB , CAP:50 , 100 mg

اشکال دارویی:

مصرف برحسب اندیکاسیون: درمان اختلالات افسردگی

موارد منع مصرف و احتیاط: در بیماران مبتلا به نارسایی کبدی و کلیوی با احتیاط مصرف شود و در افراد زیر ۱۸ سال منع مصرف دارد.

عوارض جانبی: سرگیجه، سردرد، عصبانیت، گرگرفتگی، گیجی، اختلال عملکرد جنسی

مصرف در بارداری و شیردهی: در شیر ترشح می‌شود و مصرف آن باید با سنجیدن منافع نسبت به مضرات آن باشد.

توجهات پزشکی، پرستاری و آموزش به بیمار:

- ۱- قطع مصرف باید تدریجی باشد. دوز دریافتی در بیماران مبتلا به بیماری‌های کبدی باید کاهش یابد.
- ۲- بدلیل احتمال بروز سرگیجه و مهارت‌های حرکتی هنگام رانندگی یا انجام کارهایی که به هوشیاری نیاز دارند باید با احتیاط مصرف شود.

مصرف در حاملگی: C

گروه دارویی - درمانی: ضد افسردگی

TAB: 50 mg

اشکال دارویی:

مصرف برحسب اندیکاسیون: افسردگی، بی خوابی، درد مزمن

موارد منع مصرف و احتیاط: در بیماری‌های قلبی، عروقی منع مصرف دارد و در نارسایی شدید کبد، کلیه و در مادران شیرده و افراد زیر ۱۸ سال باید با احتیاط مصرف شود.

عوارض جانبی: خواب‌آلودگی، افت فشار خون و خشکی دهان، سرگیجه

مصرف در بارداری و شیردهی: باید با احتیاط تجویز شده و منافع مصرف در برابر مضرات آن سنجیده شود.

توجهات پزشکی و پرستاری و آموزش به بیمار:

۱- از مصرف هم‌زمان فراورده‌های حاوی الکل و سایر داروهای مضعف CNS با این دارو پرهیز شود.

۲- اگر بدلیل مصرف ترازودون نعوظ مداوم رخ دهد دارو باید قطع شود.

۳- بدلیل بروز سرگیجه، هنگام برخاستن از حالت خوابیده یا نشسته باید احتیاط شود.

۴- بهتر است دارو با غذا مصرف شود زیرا عوارضی چون سرگیجه و سنگینی سر کاهش می‌یابد.

مصرف در حاملگی: C

TAB , CAP :37.5, 75, 150 mg

اشکال دارویی:

مصرف برحسب اندیکاسیون: درمان افسردگی، ترس از اجتماع، اختلال جبری وسواس و اختلال ترس در بزرگسالان

موارد منع مصرف و احتیاط: کودکان، افراد با سابقه حساسیت، افراد با اختلالات صرعی، بانوان باردار

عوارض جانبی: واکنش‌های آلرژیک، کهیر، مشکلات تنفسی

مصرف در بارداری و شیردهی: ونلافاکسین می‌تواند در شیر مادر نفوذ کند و موجب صدمه زدن به کودک شیرخوار

گردد. ونلافاکسین ممکن است برای جنین مضر باشد و ممکن است باعث مشکلاتی در نوزاد تازه متولد شده که مادرش در دوران حاملگی از این دارو استفاده می‌کرده بشود.

توجهات پزشکی – پرستاری / آموزش بیمار – خانواده:

۱- دارو به افراد زیر ۱۸ سال بدون تجویز پزشک داده نشود.

۲- دارو با یک لیوان پر از آب میل شود و یا همراه با غذا مصرف شود.

۳- ممکن است ۴ هفته یا بیشتر طول بکشد تا علائم بهبود در بیمار مشاهده شود.

BIPERIDEN

بی‌پیریدین

مصرف در حاملگی: C

TAB: 2mg , 4mg , Inj: 5mg/1ml

اشکال دارویی:

مصرف برحسب اندیکاسیون: پارکینسون

موارد منع مصرف و احتیاط: در هوای گرم بویژه برای سالمندان، الکلی‌ها، بیماران مبتلا به بیماری‌های اعصاب مرکزی

باید با احتیاط مصرف شود. در انسداد زخم گوارشی منع مصرف دارد.

عوارض جانبی: یبوست و گرمازدگی

مصرف در بارداری و شیردهی: در شیردهی با احتیاط و تنها در صورت لزوم مصرف شود.

توجهات پزشکی - پرستاری / آموزش به بیمار - خانواده:

۱- قرص خوراکی بی‌پیریدین همراه غذا برای بیمار تجویز می‌شود.

۲- تزریق وریدی باید بسیار آهسته صورت گیرد و هنگام تزریق باید بیمار در وضعیت درازکش قرار گیرد.

LITHIUM CARBONATE

لیتیم کربنات

مصرف در حاملگی: **D**

TAB: 300 mg

اشکال دارویی:

گروه دارویی-درمانی: داروی تثبیت کننده خلق

مصرف برحسب اندیکاسیون: در درمان حملات حاد مانیا و اختلالات قطبی

موارد منع مصرف و احتیاط: بیماری کبدی، بیماری کلیوی

عوارض جانبی: سردرد، لرزش، تهوع و استفراغ، بی‌اشتهایی، خشکی دهان، اسهال، پرادراری، افزایش وزن، تشنگی زیاد

مصرف در بارداری و شیردهی: در هر دو منع مصرف دارد.

توجهات پزشکی-پرستاری/آموزش به بیمار-خانواده:

۱- در صورت بروز استفراغ، اسهال، عفونت و تعریق شدید ممکن است لازم باشد مصرف لیتیم کاهش یابد یا قطع شود.

۲- هنگام ورزش در هوای گرم باید احتیاط نمود و در طول درمان بیمار، باید آب و سدیم به اندازه کافی مصرف شود.

METHYL PHENIDATE

متیل فنیدیت (ریتالین)

مصرف در حاملگی: C

گروه دارویی - درمانی: پیپریدین محرک CNS

TAB:10 mg

اشکال دارویی:

مصرف برحسب اندیکاسیون: اختلال بیش فعالی

موارد منع مصرف و احتیاط: در موارد حساسیت به دارو، تیک‌های حرکتی، سابقه اضطراب زیاد، منع مصرف دارند.

عوارض جانبی: عصبانیت، بی‌خوابی، سردرد، تشنج، تپش قلب، تغییرات فشار خون و تشنج.

مصرف در بارداری و شیردهی: تجویز در زنانی که در سنین بارداری هستند تنها زمانی مجاز است که اثرات سودمند

دارو بر مضرات آن ارجحیت دارد و مصرف این دارو در زنان شیرده اثبات نرسیده است.

توجهات پزشکی - پرستاری / آموزش به بیمار - خانواده:

۱- غالباً در زمان بلوغ، درمان با این دارو متوقف می‌شود.

۲- در افراد مبتلا به تشنج مصرف این دارو ممکن است آستانه تشنج را کاهش دهد. تجویز دارو در کودکان زیر ۶ سال ممنوع

است مصرف این دارو با مهار رشد کودک همراه است.

SELEGILINE

سلژیلین:

مصرف در حاملگی: C

TAB: 5 mg

اشکال دارویی:

گروه دارویی - درمانی: ضدپارکینسون

مصرف برحسب اندیکاسیون: همراه لوودوپا یا لوودوپا سی جهت درمان بیماری پارکینسون بکار می‌رود.

موارد منع مصرف و احتیاط: در صورت وجود علائم اکستراپیرامیدال ناشی از مصرف داروها باید تجویز شود.

عوارض جانبی: اختلال حرکتی، اختلال خلقی یا روانی، خشکی دهان، تهوع و استفراغ.

مصرف در بارداری و شیردهی: مصرف در بارداری و شیردهی پس از سنجیدن منافع در برابر مضرات دارو انجام گیرد.

توجهات پزشکی - پرستاری / آموزش به بیمار - خانواده:

۱- از مصرف فرآورده‌های حاوی الکل، کافئین و داروهای سرماخوردگی خودداری شود.

۲- به هنگام برخاستن ناگهانی از حالت خوابیده یا نشسته باید احتیاط نمود.

TRIHENXYPHENIDYL

تری هگزیفنیدیل

مصرف در حاملگی: C

گروه دارویی-درمانی: ضد پارکینسون

TAB: 2 , 5 mg

اشکال دارویی:

مصرف برحسب اندیکاسیون:

تری هگزیفنیدیل برای درمان علائم حرکتی پارکینسون کاربرد دارد.

موارد منع مصرف و احتیاط: سابقه حساسیت به دارو، اختلالات قلبی، اختلالات کلیوی، اختلالات کبدی.

عوارض جانبی: سردرد، سرگیجه، بی قراری، توهم، بی خوابی، تپش قلب، افت فشارخون وضعیتی.

مصرف در بارداری و شیردهی: این دارو ممکن است در شیر ترشح شده و موجب بروز مسمومیت در نوزاد شود. شیردهی در دوران مصرف این دارو توصیه نمی شود. دارو ممکن است تولید شیر را کاهش دهد. مشخص نیست که این دارو می تواند به جنین آسیب برساند یا خیر. در صورت شک به بارداری یا برنامه ریزی برای آن بدون مشورت با پزشک دارو مصرف نشود.

توجهات پزشکی-پرستاری/آموزش به بیمار-خانواده:

۱- تامشخص شدن عوارض CNS دارو، از فعالیت هایی که نیاز به هوشیاری کامل دارند بپرهیزید.

۲- علائم عدم خروج یا احتباس ادرار گزارش داده شود.

۳- در صورت بروز ناراحتی گوارشی، دارو با غذا مصرف شود.

ARIPIPERAZOLE

آریپیرازول

مصرف در حاملگی: C

TAB:5,10,15mg

اشکال دارویی:

مصرف برحسب اندیکاسیون: این دارو برای درمان اختلالات دو قطبی مصرف می‌شود.

مهم‌ترین عوارض جانبی: مشکلات تکلمی، مشکلات تعادلی، سردرد، دوبینی، مشکلات شنوایی.

مصرف در بارداری و شیردهی: در مورد حاملگی مطالعات کافی در انسان صورت نگرفته است اما این دارو می‌تواند در

شیر ترشح شود لذا بهتر است داروی دیگری جایگزین شود یا شیردهی قطع گردد.

توجهات پزشکی-پرستاری / آموزش به بیمار-خانواده:

۱- در هنگام رانندگی یا کار با وسایلی که نیاز به هوشیاری دارند، باید احتیاط نمود.

۲- از مصرف نوشیدنی‌های الکلی و سایر مضعف‌های سیستم عصبی حین درمان باید خودداری شود.

۳- در بیماران دیابتی ممکن است سبب افزایش قند خون شود لذا باید تحت نظر پزشک، دارو مصرف شود.

۴- هم‌زمان با مصرف این دارو باید مراقب گرم‌زدگی ناشی از ورزش یا آب و هوای گرم بود تا بیمار دچار مشکلات شدیدتری

نشود.

CHLORPROMAZINE

کلرپرومازین

مصرف در حاملگی: C

INJ:50mg/2ML , TAB:25 , 100 mg

اشکال دارویی:

مصرف بر حسب اندیکاسیون: تهوع و استفراغ، سکسکه مقاوم، آرام‌بخش قبل از عمل

موارد منع مصرف و احتیاط: کوما، بیماری‌های قلبی و عروقی، آسم شدید، بیماران دچار اختلال کلیه و بیماری که در معرض گرمای زیاد هستند.

عوارض جانبی: خواب‌آلودگی، رنگ‌پریدگی، کابوس شبانه، خشکی دهان، یبوست، کمی فشار خون و اختلالات خونی

مصرف در بارداری و شیردهی: کلرپرومازین می‌تواند در شیر مادر نفوذ کند و به نوزاد آسیب بزند.

توجهات پزشکی-پرستاری / آموزش به بیمار-خانواده:

- ۱- از مصرف فرآورده‌های حاوی الکل و سایر داروهای تضعیف‌کننده CNS با این دارو باید خودداری شود.
- ۲- هنگام برخاستن ناگهانی از حالت خوابیده یا نشسته باید احتیاط نمود.
- ۳- هنگام ورزش در هوای گرم یا هنگام حمام آب گرم، به علت احتمال بروز شوک حرارتی باید احتیاط نمود.
- ۴- احتمال بروز حساسیت به نور وجود دارد. استفاده از عینک و لباس محافظت‌کننده ضروری است.
- ۵- بیماران سالخورده و ناتوان ممکن است به مقادیر کمتری از دارو نیاز داشته باشند.
- ۶- بیمار باید تا ۳۰ دقیقه پس از تزریق عضلانی دارو در حالت خوابیده قرار گیرد.
- ۷- از قطع ناگهانی مصرف دارو باید خودداری شود.

CLOZAPINE

کلوزاپین

مصرف در حاملگی: **B**

TAB:25,100 mg

اشکال دارویی:

مصرف برحسب اندیکاسیون: اسکیزوفرنی

موارد منع مصرف و احتیاط: بیماری‌های قلبی و عروقی، بیماران دچار اختلال تنفسی ناشی از عفونت حاد ریوی یا

بیماری مزمن تنفسی، آسم شدید یا بیماران دچار هایپر تیروئیدی.

عوارض جانبی: میگرن و انبساط عروق، افزایش خواب دیدن، اختلال تمرکز و سرگیجه از عوارض دارو می‌باشند.

مصرف در بارداری و شیردهی: بی‌خطر بودن آن در دوران شیردهی ثابت نشده است.

توجهات پزشکی-پرستاری / آموزش به بیمار-خانواده:

۱- به بیمار و خانواده او آموزش دهید که بروز عفونت یا علائم آن (تب، گلو درد، علائم شبه آنفولانزا) و خستگی،

ضعف، بی‌قراری و زخمهای مخاطی فوراً "به پزشک مراجعه نماید".

DEROPERIDOL

دروپریدول

مصرف در حاملگی: C

Inj:25mg/ml

اشکال دارویی:

مصرف برحسب اندیکاسیون: پروفیلاکسی تهوع و استفراغ پس از عمل جراحی

موارد منع مصرف و احتیاط: در صورت وجود حساسیت و در بیماران مبتلا به اختلال کبدی یا کلیوی باید با احتیاط تجویز شود.

عوارض جانبی: خواب آلودگی پس از جراحی

مصرف در بارداری و شیردهی: در زنان باردار تنها زمانی تجویز شود که فوایدش برخطراتی که برای جنین دارد برتری داشته باشد و در مادران شیرده نیز باید با احتیاط مصرف شود.

توجهات پزشکی-پرستاری / آموزش به بیمار-خانواده:

- ۱- تا ۲۴ ساعت پس از مصرف دارو، هنگام رانندگی یا کار با ماشین آلاتی که نیاز به هوشیاری دارند باید احتیاط نمود.
- ۲- از مصرف فرآورده‌های حاوی الکل و سایر داروهای مضعف CNS تا ۲۴ ساعت پس از مصرف این دارو باید خودداری شود.

مصرف در حاملگی: C

Tab:0.5, 3 mg , Inj: 20mg/ml

اشکال دارویی:**مصرف بر حسب اندیکاسیون:** درمان اختلالات سایکوتیک، تشخیص کمبود اسید فولیک**موارد منع مصرف و احتیاط:** در عیب کار کبد، الکلیسم و بیماری قلبی و عروقی باید با احتیاط مصرف شود و در

صورت وجود مشکلات خونی، ضعف مغز استخوان، ضعف CNS و کوما منع مصرف دارد.

عوارض جانبی: خواب آلودگی، رنگ پریدگی، کابوس شبانه، خشکی دهان، یبوست، و کمی فشار خون و اختلالات خونی.**مصرف در بارداری و شیر دهی:** فلوپنتیکسول می‌تواند در شیر مادر نفوذ کند و به نوزاد آسیب بزند.**توجهات پزشکی-پرستاری / آموزش به بیمار-خانواده:**

- ۱- از مصرف فرآورده‌های حاوی الکل و سایر داروهای مضعف CNS با این دارو باید خودداری شود.
- ۲- هنگام برخاستن ناگهانی از حالت خوابیده یا نشسته باید احتیاط نمود.
- ۳- هنگام ورزش در هوای گرم هنگام حمام آب گرم بعثت احتمال بروز شوک حرارتی باید احتیاط نمود.
- ۴- احتمال بروز حساسیت به نور وجود دارد استفاده از عینک و لباس محافظت کننده ضروری است.
- ۵- بیماران سالخورده و ناتوان ممکن است به مقادیر کمتری از دارو نیاز داشته باشند.
- ۶- ۶- از قطع ناگهانی مصرف دارو باید خودداری شود.
- ۷- از تماس شکل مایع با پوست جلوگیری شود زیرا باعث درماتیت تماسی می‌شود.

مصرف در حاملگی: C

Inj: 25mg/ml , TAB: 1, 2.5 mg

اشکال دارویی:

مصرف برحسب اندیکاسیون: اختلالات سایکوتیک، اضطراب شدید و اختلالات رفتاری، بی‌خوابی شدید.

موارد منع مصرف و احتیاط: در صورت وجود بیماری قلبی، ضعف شدید CNS و کوما نباید مصرف شود.

مصرف در بارداری و شیردهی: بی‌خطر بودن مصرف در مادران شیرده ثابت نشده است.

توجهات پزشکی-پرستاری / آموزش به بیمار-خانواده:

۱-رنگ فرم تزریقی از بیرنگ تا زرد کهربایی کم رنگ متغیر است.

۲-این دارو ممکن است باعث خشکی دهان شود، در صورت تداوم خشکی دهان بمدت بیش از ۲ هفته باید به پزشک مراجعه نمود.

۳-از مصرف فرارده‌های حاوی الکل و سایر داروهای مضعف CNS با این دارو باید خودداری شود.

۴-هنگام برخاستن ناگهانی از حالت خوابیده یا نشسته باید احتیاط نمود.

۵-هنگام ورزش در هوای گرم یا هنگام حمام آب گرم بعلت احتمال بروز شوک حرارتی باید احتیاط نمود.

۶-احتمال بروز حساسیت به نور وجود دارد استفاده از عینک و لباس محافظت کننده ضروری است.

۷-بیماران سالخورده و ناتوان ممکن است به مقادیر کمتری از دارو نیاز داشته باشند.

HALOPERIDOL

هالوپریدول

مصرف در حاملگی: C

TAB: 0.5, 2, 5mg , sol:2mg/ml(as lactate)

اشکال دارویی:

Inj: 5mg/ml(as lactate),50mg/ml(as lactate)

مصرف برحسب اندیکاسیون: اختلالات سایکوتیک و تیک شدید، درمان کمکی در اختلالات اضطرابی شدید، سکسکه مقاوم

موارد منع مصرف و احتیاط: در کودکان باید احتیاط نمود.

عوارض جانبی: همانند کلرپرومازین می باشد. با این تفاوت که هالوپریدول با احتمال کمتری باعث بروز هایپوتانسیون و آثار سدایتیو می شود. مواردی از وقوع آریتمی بدنبال شروع درمان با دوز بالای هالوپریدول گزارش شده است.

مصرف در بارداری و شیردهی: در شیر ترشح می شود ولی بی خطر بودن در شیردهی ثابت نشده است.

توجهات پزشکی-پرستاری / آموزش به بیمار-خانواده:

۱-توصیه می شود فاصله بین تزریق ها ۴ هفته باشد. درمان با شکل کوتاه اثر شروع شده و در صورت تحمل بیمار و رسیدن به حد ثابت، نوع بلند اثر (دکانوات) استفاده می شود.

OLANZAPINE

الانزاپین

مصرف در حاملگی: C

Tab: 2.5 , 5 , 10 , 15 mg

اشکال دارویی:

مصرف بر حسب اندیکاسیون: درمان کوتاه مدت اپیزودهای حاد مانیک در بیماری دوقطبی

موارد منع مصرف و احتیاط: در حساسیت به دارو منع مصرف داشته و باید در آلزایمر، صرع، پارکینسون و سالمندان با احتیاط مصرف شود.

عوارض جانبی: اضطراب، لرزش، تب، درد قفسه سینه، تنگی نفس، سرگیجه، سردرد، اختلالات بینایی

مصرف در دوران بارداری و شیردهی: در بارداری و شیردهی توصیه نمی‌گردد.

توجهات پزشکی-پرستاری / آموزش به بیمار-خانواده:

۱- در صورت بروز خشکی دهان، می‌توان از آب نبات‌های بدون قند، آدامس یا قطعات یخ استفاده کرد.

۲- در طی درمان، از مصرف الکل اجتناب شود.

PERPHENAZINE

پرفنازین

مصرف در حاملگی: C

TAB: 2 mg, 4 mg, 8 mg

اشکال دارویی:

Injection : 5 mg / ml

مصرف برحسب اندیکاسیون: پرفنازین در اسکیزوفرنی و درمان کمکی کوتاه مدت اضطراب شدید، تحریکات روانی، حرکتی، هیجان و تحریکات رفتاری شدید و ناگهانی، استفراغ و تهوع شدید به کار می‌رود.

موارد منع مصرف و احتیاط: همراه با سایر داروهای تضعیف کننده سیستم اعصاب مرکزی، همراه با سایر داروهای تضعیف کننده مغزاستخوان، خصوصاً در افراد مسن، با احتیاط مصرف گردد.

عوارض جانبی: خواب آلودگی، افسردگی، خشکی دهان، یبوست، احتباس ادرار، تاری دید و احتقان بینی از عوارض شایع دارو هستند.

مصرف در بارداری و شیردهی: تجویز نشود بهتر است.

توجهات پزشکی-پرستاری / آموزش به بیمار-خانواده:

۱- مصرف این دارو در کودکان زیر سن ۱۴ سال توصیه نمی‌شود.

۲- این دارو ممکن است ایجاد خواب آلودگی نموده و موجب اختلال در انجام کارهایی شود که نیاز به دقت و هشیاری دارند.

مصرف در حاملگی: C

TAB: 25, 50, 150, 200, 300 mg

اشکال دارویی:

مصرف برحسب اندیکاسیون: درمان اپیزودهای مانیا در افسردگی دو قطبی

عوارض جانبی: واکنش های آلرژیک مانند کهیر، مشکلات تنفسی، تورم صورت، لبها، زبان و گلو

مصرف در بارداری و شیر دهی: ممکن است به جنین آسیب برساند. در صورت شک به بارداری یا برنامه ریزی برای

آن پزشک باید مطلع شود، این دارو به شیر وارد می شود و به کودک شیرخوار آسیب می رساند.

توجهات پزشکی-پرستاری /آموزش به بیمار-خانواده:

۱-دارو با لیوانی پر از آب مصرف شود.

۲-از له کردن، جویدن و شکستن قرص اجتناب شود.

۳-دارو در دو یا سه دوز منقسم بدون توجه به غذا مصرف شود. در صورت ناراحتی گوارشی می تواند با غذا مصرف شود.

۴-افزایش دوز دارو باید تدریجی باشد.

۵-در صورت احساس بهبود دارو خودسرانه قطع نشود.

۶-در صورتی که بعد از قطع دارو مجدداً نیاز به مصرف دوباره بعد از یک هفته باشد افزایش دوز دارو باید تدریجی باشد.

۷-جهت کاهش خشکی دهان، یخ، آب نبات بدون شکر و آدامس بدون شکر استفاده شود و آب زیاد نوشیده شود.

۸-در موارد افزایش دمای بدن از فعالیت زیاد خودداری کنید.

۹-تغییر وضعیت ناگهانی یعنی بلند شدن سریع از حالت نشسته یا خوابیده پرهیز شود زیرا ممکن است باعث سرگیجه بشود.

RISPERIDONE

ریسپریدون

مصرف در حاملگی: C

TAB: 1, 2, 3, 4mg

اشکال دارویی:

مصرف برحسب اندیکاسیون: درمان اختلالات سایکوتیک

موارد منع مصرف و احتیاط: در بیماران مبتلا به ازدیاد حساسیت نسبت به این دارو و در مادران شیرده منع مصرف

دارد. در بیماران با سابقه تشنج یا کسانی که در معرض گرمای شدید هستند نیز باید با احتیاط مصرف شود.

عوارض جانبی: خواب آلودگی، سردرد، بی‌خوابی، بی‌قراری، افسردگی، یبوست، تهوع

مصرف در بارداری و شیردهی: اگر مادری ملزم به مصرف دارو باشد باید شیردهی را قطع نمایند.

توجهات پزشکی-پرستاری / آموزش به بیمار-خانواده:

۱- به بیمار آموزش دهید که از حالت خوابیده و یا نشسته به آرامی برخیزد تا سردردهای وی به حداقل برسد.

۲- عدم مصرف الکل و فرآورده‌های حاوی الکل را در طی مصرف این دارو به بیمار هشدار دهید.

مصرف در حاملگی: C

TAB:10, 25 ,100 mg

اشکال دارویی:

مصرف برحسب اندیکاسیون: در موارد اسکیزوفرنی و سایر حالات جنون، مانیا، بیقراری در سالمندان، مشکلات شدید رفتاری و ذهنی کودکان تجویز می‌شود.

موارد منع مصرف و احتیاط: در صورت وجود بیماری قلبی، کوما سابقه آریتمی قلبی نباید مصرف شود. و در بیماری عروق مغزی، صرع، پارکینسون، عفونت‌های شدید و نارسایی کبدی باید با احتیاط مصرف شود.

عوارض جانبی: کاهش فشار خون، کاهش دید اجسام، ناتوانی جنسی و افسردگی از عوارض این دارو هستند.

مصرف در بارداری و شیردهی: تیوریدازین می‌تواند به شیر مادر انتقال یابد و به کودک شیرخوار آسیب برساند. مشخص نیست که آیا این دارو به جنین آسیب می‌رساند یا خیر. در صورت شک به حاملگی یا برنامه ریزی برای آن به پزشک اطلاع داده شود.

توجهات پزشکی-پرستاری / آموزش به بیمار-خانواده:

- ۱- در صورت مصرف طولانی مدت این دارو، معاینات چشم‌پزشکی باید انجام شود.
- ۲- در صورت نارسایی شدید کبدی و کلیوی از مصرف این دارو اجتناب شود.
- ۳- از قطع ناگهانی این دارو، خودداری شود.
- ۴- در طول مصرف این دارو، بیمار باید به اندازه کافی مایعات دریافت کند.

TRIFLUOPERAZINE

تری فلوپرازین

مصرف در حاملگی: C

TAB:2, 5mg , Inj:1mg/ml

اشکال دارویی:

مصرف برحسب اندیکاسیون: در درمان دوره‌های روانپریشی حاد

موارد منع مصرف و احتیاط: در بیماران در حال اغماء، ضعف مغز استخوان یا سابقه صدمات کبدی نباید مصرف شود.

و در آسیب شدید مغزی باید با احتیاط مصرف شود.

عوارض جانبی: خواب‌آلودگی و کمی فشارخون، افزایش سرعت ضربان قلب، از جمله عوارض جانبی دارو هستند.

مصرف در بارداری و شیردهی: تری فلوپرازین ممکن است در شیر ترشح شود پس با احتیاط مصرف شود.

توجهات پزشکی-پرستاری / آموزش به بیمار-خانواده:

۱- شکل مایع این دارو ممکن است پس از تماس با پوست موجب بروز بثورات پوستی شود.

۲- از قرار گرفتن در معرض نور خورشید خودداری کنید و هنگام بیرون رفتن از داروهای محافظ پوست استفاده کنید تا از بروز

واکنش‌های حساسیت به نور جلوگیری شود.

۳- از رفتن به حمام‌های بسیار سرد یا بسیار گرم یا قرار گرفتن در معرض درجه حرارت بسیار زیاد یا کم خودداری کنید. دارو

ممکن است موجب تغییرات در تنظیم درجه حرارت بدن شود.

ACETAZOLAMID

استازولامید

مصرف در حاملگی: C

Tab: 250 mg, Inj: 500 mg

اشکال دارویی:

مصرف برحسب اندیکاسیون: داروی کمکی در درمان صرع مقاوم به درمان، پیشگیری و درمان بیماری حاد ارتفاع

موارد منع مصرف و احتیاط: در بیماران مبتلا به اختلال عملکرد کلیوی و کبدی منع مصرف داشته و در بیماران مبتلا

به بیماری مزمن ریوی باید با احتیاط مصرف شود.

عوارض جانبی: درد در محل تزریق

مصرف در بارداری و شیردهی: بعلت بروز خطر تنها در صورت نیاز در بارداری و شیردهی تجویز شود.

توجهات پزشکی-پرستاری / آموزش به بیمار-خانواده:

۱- دارو صبحها مصرف شود.

۲- بهتر است از مصرف غذاهای حاوی سدیم اجتناب کرده و غذاهای حاوی پتاسیم مصرف شود.

۳- در طول درمان باید وضعیت درد، فشار داخل چشم مبتلایان به گلوکوم، شدت ادم در مبتلایان به نارسایی قلبی و وضعیت

عصبی بیماران مبتلا به تشنج مرتبا" کنترل شود.

CARBAMAZEPINE

کاربامازپین

مصرف در حاملگی: **D**

TAB:200mg

اشکال دارویی:

TAB SR:200, 400mg

مصرف بر حسب اندیکاسیون: در برخی انواع صرع و تشنج به دنبال تروما و افسردگی

موارد منع مصرف و احتیاط: در بیماران مبتلا به اختلالات قلبی، کبدی و کلیوی و در افراد مبتلا به صرع با احتیاط

تجویز شود. در افراد مبتلا به افزایش فشار چشم باید با احتیاط مصرف شود.

عوارض جانبی: سرگیجه، خواب آلودگی، بی قراری، تهوع و استفراغ

مصرف در بارداری و شیردهی: با توجه به احتمال بروز عوارض جانبی در نوزاد، برای قطع شیردهی یا قطع دارو

تصمیم گیری شود.

توجهات پزشکی-پرستاری / آموزش به بیمار-خانواده:

۱- جهت کاهش تحریک دستگاه گوارش بهتر است همراه غذا مصرف شود.

۲- در صورت مصرف این دارو موقع رانندگی باید احتیاط نمود.

۳- در مورد اشکال دارویی پیوسته رهش از خرد کردن یا نصف کردن دارو باید خودداری شود.

۴- از قطع ناگهانی دارو باید خودداری شده و در صورت لزوم مصرف دارو بتدریج کاهش یابد تا از بروز تشنج یا حمله مداوم

صرع جلوگیری شود.

مصرف در حاملگی: D

مصرف بر حسب اندیکاسیون: ضد تشنج، خواب آور

TAB: 10 mg

اشکال دارویی:

مصرف بر حسب اندیکاسیون: اختلالات اضطرابی گذرا و علایم اضطرابی گذرا، درمان کمکی در تشنج در بیماران که خصوصا" به سایر داروهای ضد تشنج پاسخ نمی دهند.

مصرف در بارداری و شیردهی: در صورتی که در هفته آخر بارداری مصرف شود باعث مشکلات تنفسی در نوزاد می گردد. مصرف در شیردهی باعث اختلال در خوردن شیر و یا کاهش وزن شیرخوار می گردد به همین علت منع مصرف دارد.

توجهات پزشکی-پرستاری / آموزش به بیمار-خانواده:

- ۱- از آنجایی که مصرف این دارو ایجاد وابستگی می کند بهتر است در کوتاه مدت و حداکثر تا ۱۲ هفته از آن استفاده کرد.
- ۲- قطع ناگهانی دارو پس از مصرف طولانی سبب بروز علایم سندرم قطع دارو (بی خوابی، سردرد، اسپاسم و درد عضلات و تحریک پذیری) می شود.

ETHOSUXIMIDE

اتوکسیمید

مصرف در حاملگی: C

CAP: 250mg

Syrup: 250mg/5ml

Soft gel: 250mg

اشکال دارویی:

مصرف برحسب اندیکاسیون: در درمان صرع

موارد منع مصرف و احتیاط: در نارسایی کبدی و کلیوی و اختلالات خونی باید با احتیاط مصرف شود.

عوارض جانبی: اختلالات گوارشی، کاهش وزن، سردرد و افسردگی از عوارض جانبی دارو هستند.

مصرف در بارداری و شیردهی: مصرف در بارداری و شیردهی بعثت ترشح در شیر باید با احتیاط بوده و برتری مزایای

مصرف در مقابل مضرات سنجیده شود.

توجهات پزشکی-پرستاری / آموزش به بیمار-خانواده:

۱- بعثت بروز خواب آلودگی هنگام رانندگی یا کار با ماشین آلاتی که نیاز به هوشیاری دارند باید با احتیاط مصرف شود.

۲- در صورت نیاز به هرگونه عمل جراحی و دندانپزشکی باید نسبت به مصرف دارو اطلاع داده شود.

GABAPENTINE

گاباپنتین

مصرف در حاملگی: C

Cap : 100, 300 , 400 mg

اشکال دارویی:

مصرف برحسب اندیکاسیون: درمان کمکی صرع

موارد منع مصرف و احتیاط: در صورت وجود حساسیت مفرط نسبت به گاباپنتین مصرف این دارو ممنوع است. در نارسایی کلیه، افراد پیر و اطفال زیر ۱۲ سال توصیه نشده است.

عوارض جانبی: خواب آلودگی، خستگی، تاری دید، دوبینی و در صورت قطع مصرف، خستگی، تهوع، استفراغ و خواب آلودگی دیده می‌شود.

مصرف در بارداری و شیردهی: در بعضی از انواع حیوانات آزمایشگاهی بارداری موجب تاخیر در استخوانی شدن جنین می‌شود. در مادران شیرده در صورتی تجویز شود که منافع آن کاملاً واضح باشد.

توجهات پزشکی-پرستاری / آموزش به بیمار-خانواده:

۱- قطع مصرف باید تدریجی و طی یک هفته انجام گیرد.

۲- در صورت مشاهده افزایش دفعات تشنج، تغییرات بینایی و یا کبودی و خونریزی غیر معمول به پزشک مراجعه شود.

LAMOTRIGINE

لاموتریژین

مصرف در حاملگی: C

TAB: 25, 50, 100mg
ORAL SOL: 10 mg/ml

اشکال دارویی:

مصرف بر حسب اندیکاسیون: صرع

موارد منع مصرف و احتیاط: در صورت حساسیت مفرط به دارو یا اجزا آن و در بیماران مبتلا به نقص کبدی، منع مصرف دارد و در اختلالات کلیوی و قلبی باید با احتیاط تجویز شود.

عوارض جانبی: سرگیجه، دوبینی، تهوع، سردرد.

مصرف در بارداری و شیردهی: در طی حاملگی فقط در صورتی استفاده شود که فواید آن بر خطراتش ارجح باشد. شیردهی طی مصرف با لاموتریژین توصیه نمی‌شود.

توجهات پزشکی-پرستاری / آموزش به بیمار-خانواده:

۱- با ظهور اولین علائم راش دارو باید قطع شود.

۲- معاینات دوره ای چشم توصیه می‌شود.

۳- از قرار گرفتن در معرض نور خورشید بدون ضد آفتاب خودداری شود.

۴- بعلت احتمال بروز سرگیجه و بی‌قراری بیمار از فعالیت‌های نیازمند به هوشیاری و رانندگی مطلع شود.

PHENOBARBITAL

فنوباربیتال

مصرف در حاملگی: **D**

TAB: 15, 30, 60, 100 mg

اشکال دارویی:

Inj: 200mg/ml

مصرف بر حسب اندیکاسیون: ضد صرع، آرام بخش، خواب آور

موارد منع مصرف و احتیاط: در افراد مبتلا به کم خونی شدید و در افراد مبتلا به آسم یا دیابت منع مصرف دارد. باربیتورات‌ها ممکن است سبب تشدید نشانه‌های هایپرتیروئیدی شوند. در این موارد باید با احتیاط مصرف شوند. تزریق داخل شریانی و زیر پوستی باربیتورات‌ها ممنوع است.

عوارض جانبی: خواب آلودگی، عدم تعادل، احساس سبکی سر، افسردگی روحی، خصوصا" در افراد پیر و ناتوان و واکنش‌های آلرژیک.

مصرف در بارداری و شیردهی: در بارداری ممکن است آسیب‌های کشنده‌ای به جنین وارد کند. مصرف داروهای ضد تشنج اگر برای درمان تشنج‌های ماژور تجویز شده باشد نباید قطع شود. از آنجائی که مقادیر کمی از این داروها در شیر مادر وارد می‌شوند بنابراین در زمان شیردهی با احتیاط از این داروها استفاده شود. خواب آلودگی شیر خوار از عوارض مصرف آنهاست.

توجهات پزشکی-پرستاری / آموزش به بیمار-خانواده:

۱- قرص داروهای باربیتوراتی نباید جویده شود. در صورتی که بیمار قادر به بلع قرص نیست می‌توان قبل از تجویز، آن را خرد کرده و با مایعات یا غذا مخلوط کرد هرگز قرص خرد شده نباید بصورت خشک مصرف شود.

۲- مصرف غذاهای حاوی ویتامین D نظیر لبنیات و سبزیجات تازه و حبوبات توصیه می‌شود.

PHENYTOIN

فنی توئین

مصرف در حاملگی: D

SUSP: 30mg/ml

CAP: 50,100mg

Inj: 250mg/ml

اشکال دارویی:

مصرف بر حسب اندیکاسیون: صرع، بیماری‌های تشنجی

موارد منع مصرف و احتیاط: با توجه به اثر بر روی قند خون باید در دیابتی‌ها با احتیاط مصرف شود. در بیماران مبتلا

به اختلال کبد باید با احتیاط تجویز شود. در نارسایی قلب و سکته قلبی باید با احتیاط مصرف شود.

عوارض جانبی: بیخوابی، عصبانیت گذرا، عوارض خونی مانند و تظاهرات پوستی مانند بثورات مخملی شکل

مصرف در بارداری و شیردهی: موجب بروز ناهنجاری‌های مادرزادی نظیر لب یا کام شکاف دار و ناهنجاری‌های قلبی و

نقص انعقادی در نوزاد می‌شود و در شیر ترشح شده باعث بروز عوارض خطرناک در نوزادان می‌شود.

توجهات پزشکی-پرستاری / آموزش به بیمار-خانواده:

۱- از قطع ناگهانی مصرف این دارو باید اجتناب شود.

۲- در نارسایی کبدی مقدار مصرف باید کاهش یابد.

۳- بمنظور کاهش تحریکات گوارشی می‌توان دارو را با غذا یا شیر مصرف نمود.

۴- رعایت بهداشت دندان‌ها تا حدی از خونریزی و بزرگ شدن لثه‌ها جلوگیری می‌کند.

۵- هنگام کار و رانندگی باید احتیاط نمود.

PRIMIDONE

پریمیدون

مصرف در حاملگی: **D**

TAB:250mg

SUSP:25mg/ml

LIQUID:125mg/ml

اشکال دارویی:

مصرف بر حسب اندیکاسیون: برخی از انواع صرع

موارد منع مصرف و احتیاط: در افرادی که نسبت به فنوباریتال حساسیت دارند کنترا اندیکه است و در بیماری مزمن ریوی، بیماری کبد و کلیه باید با احتیاط مصرف شود.

عوارض جانبی: خواب آلودگی، سرگیجه، سردرد، تهوع و استفراغ، بی اشتها

مصرف در بارداری و شیردهی: مصرف در بارداری و شیردهی ممنوع است. مصرف در شیردهی باعث خواب آلودگی غیرطبیعی نوزاد می شود و در بارداری باعث عقب ماندگی رشد و اختلالات انعقادی می شود.

توجهات پزشکی-پرستاری / آموزش به بیمار-خانواده:

۱-می توان قرص را خرد کرده و همراه مایعات مصرف کرد از آنجا که شروع درمان با خواب آلودگی و دوبینی شدید همراه است از فعالیت های خطرناک و رانندگی پرهیز شود.

TOPIRAMAT

توپیرامات:

مصرف در حاملگی: D

TAB :25,50,100,200mg

اشکال دارویی:

مصرف برحسب اندیکاسیون: درمان کمکی در حملات تشنجی و در درمان و پیشگیری از میگرن، درمان اختلالات دو قطبی، افسردگی

موارد منع مصرف و احتیاط: در نارسایی عملکرد کلیه از جمله افراد همودیالیزی باید با احتیاط مصرف شود و در افراد دچار گلوکوم، زیرا فشار داخل چشم ممکن است افزایش یابد.

عوارض جانبی: تهوع و استفراغ، یبوست، اسهال، اختلالات شناختی، سردرد، سرگیجه، خواب آلودگی، ضعف، تاری دید، دوبینی

مصرف در بارداری و شیردهی: مصرف در بارداری ممنوع است و بعلت ترشح در شیر و ایجاد عوارض در شیرخواران باید با احتیاط مصرف شود.

توجهات پزشکی-پرستاری / آموزش به بیمار-خانواده:

- ۱- قبل از مصرف، قرص‌ها خرد نشود زیرا طعم و مزه ناخوشایندی دارد.
- ۲- در صورت مصرف قرص‌های ضدبارداری خوراکی حاوی استروژن در طول مدت مصرف توپیرامات باید از یک روش دیگر جلوگیری از بارداری استفاده شود.
- ۳- در طول مصرف دارو باید آب و مایعات فراوان مصرف شود.

VALPROATE SODIUM

سدیم والپروات

مصرف در حاملگی: D

Tablet Delayed Release: 200 mg, CAP:300mg

اشکال دارویی:

Extended release TAB:500mg

Inj:300mg/ml,500mg/5ml,1g/10ml, Inj(powder):400mg

Syrup:200mg/5ml,300mg/ml

Semisodium delayed TAB:125mg,250mg,500mg

مصرف بر حسب اندیکاسیون: در درمان انواع صرعها و اختلالات دو قطبی و پیشگیری از میگرن مصرف می شود.

موارد منع مصرف و احتیاط: در حساسیت به داروی والپروات سدیم، در بیماری کبدی، اختلال شدید عملکرد کبد و ضربه به سر حاد نباید مصرف شود.

عوارض دارویی: تحریک گوارشی، عدم تعادل و رعشه، افزایش اشتها و وزن، ریزش موقتی مو

مصرف در بارداری و شیردهی: معمولاً تجویز نمی شود زیرا ممکن است برای جنین زیان آور باشد و در شیردهی نیز این دارو در شیر نفوذ می کند و مضرات در برابر منافع مصرف توسط پزشک باید سنجیده شود.

توجهات پزشکی-پرستاری / آموزش به بیمار-خانواده:

۱- به بیمار یا اطرافیان بیمار در خصوص بروز اختلالات خونی یا کبدی باید توضیح داده شود.

۲- در صورتی که با مصرف دارو بیمار دچار استفراغ، بی اشتها، خواب آلودگی یا عدم کنترل تشنج شود بلافاصله درمان باید قطع شود.

۳- هنگام رانندگی و کار با ماشین آلاتی که نیاز به هوشیاری دارند باید احتیاط شود.

۴- از شکستن، جویدن و له کردن قرصها باید خودداری شود و بهتر است از مصرف همزمان با شیر یا مواد قلیایی خودداری نموده و دارو با آب مصرف شود.